

Lidt om aviser

Statens Avissamling er en af de største og ældste samlinger af kulturarv, som Statsbiblioteket har ansvaret for at bevare.

Pligtafl levering af aviserne var dengang ret omfattende, idet både Statsbiblioteket, Det Kongelige Bibliotek og Universitetsbiblioteket i København hver modtog et eksemplar. Derudover skulle landsarkiverne have et eksemplar af regionale aviser.

De mange aviser efterhånden begyndte at volde store plads- og håndteringsproblemer på bibliotekerne, foreslog Overbibliotekar ved Statsbiblioteket Vilhelm Grundtvig derfor i 1910, at der blev oprettet et 'avisdepot' som løsning.

Der gik mange år med forhandlinger, inden Statens Avissamling blev oprettet ved lov 17. maj 1916. Præcis to år senere i 1918 trådte den første låner ind på avislæsesalen i Aarhus.

Siden er avissamlingen vokset til at indeholde 991 titler og +75 millioner avissider, som sammen danner grundlaget for et af verdens største [avisdigitaliseringsprojekter](#). Den ældste danske avis er fra 1666, og den nyeste er fra i går.

De digitaliserede aviser kan man finde i [Mediestream Aviser](#), som løbende opdateres med nye aviser.

Det Kgl. Bibliotek har også en række ældre, danske samlinger af forskelligt indhold og karakter. Vi kalder samlingerne for "specialsamlingerne" eller "særsamlingerne".

Samlingerne er endnu ikke digitaliseret men indeholder blandt andet:

- Amtsråd- og Skolerådsforhandlinger
- Auktionskataloger
- Børnebøger
- Håndskriftsamlingen
- Illegal samling
- Koncertprogrammer
- Kort- og billedsamlingen
- Kvindehistorisk samling
- Køreplaner
- Lejlighedsange og skillingsviser
- Noder
- Prædikener og ligprædikener
- Pjecer
- Sangbøger

- Skattebøger
- Teaterprogrammer
- Telefonbøger
- Udstillingskataloger
- Vejvisere og Handelskalendere

Danske aviser i udlandet

Efterhånden som danskerne i udvandringstiden, bosatte sig i stort antal i nogle områder, blev der efterspørgsel efter danske aviser og blade.

De fleste af danskerne kunne tale og læse nok engelsk til brug i hverdagen, men mange danskere brugte dansk til familien og det sociale liv alligevel .

Men danskerne formåede ikke at bevare det Danske sprog.

Dels blev danskerne, allerede efter første generation, spredt ud over et meget stort areal og mange af danskerne giftede sig med mennesker fra andre kulturer.

Alligevel fremkom der danske aviser.

Den første hed Dannebrog. Dannebrog var en lille ét sides avis, som dog holdt op med at blive udgivet, da den første verdenskrig begyndte.

I 1920erne prøvede man at udgive danske aviser i Winnipeg. Ingen af dem kunne dog klare sig.

I de østlige provinser var Danish Herald'en den eneste skandinaviske sproget avis. Danish Herald var publiceret en gang om ugen ved Brooklyn Farm, tæt ved Kentville, Nova Scotia. Avisen eksisterede fra 1931 til 1941

Under 2. Verdenskrig blev Scandinavian News publiceret i Toronto, for at fortælle canadierne om tilstandene i Skandinavien. Scandinavian News var skrevet i engelsk. I 1947 stoppede avisen.

Andre danske aviser i Canada er Den Danske Pioneer som er publiceret i Hoffman Estates, Illinois. Den Danske Pioneer er beregnet for dansk-amerikanere. Den har artikler på både engelsk og dansk. Avisen udkom først i 1872 i Omaha, Nebraska. Bien (eller Bikuben) er en anden dansk amerikansk avis.

En del af aviserne kan ses på dette link:

<http://box2.nmtvault.com/DanishIM/jsp/RcWebBrowseCollections.jsp>